

Nová analýza čáslavského nálezu –možných ostatků Jana Žižky z Trocnova

Wednesday 6 November 2024 15:10 (15 minutes)

Na podzim roku 2024 si připomínáme 600. výročí úmrtí Jana Žižky z Trocnova. Zároveň brzy uplyne 114 let od doby, kdy byly v čáslavském kostele sv. Petra a Pavla za podezřelých okolností nalezeny zazděné ostatky, o kterých se řadu desetiletí vedla bouřlivá debata, nakolik je možné o části z nich uvažovat jako o autentických ostatcích slavného táborské hejtmána. Problému se věnovalo několik generací předních českých historiků a antropologů, kteří proti sobě hájili často radikální stanoviska na obou stranách. V současnosti probíhá nový výzkum, zahrnující úplně poprvé i radiouhlíkové datování a analýzu stabilních izotopů uhlíku a dusíku. Podle radiouhlíkového datování kalva, žebro a zbytek čelisti pocházejí z jedinců žijících na přelomu 14. a 15. století, stehenní kost je výrazně starší a pochází z období 11. až 12. století. Dřevo z nálezu spadá do období plata radiouhlíkové kalibrační křivky a nelze jej datovat přesněji než do širokého intervalu 17. až 20. století. Předběžné výsledky analýzy stabilních izotopů ze vzorku čáslavské kalvy ukazují vyšší podíl těžšího izotopu dusíku ve srovnání s referenčními, českými středověkými populacemi, což naznačuje nadprůměrně vysoký podíl živočišných bílkovin ve stravě. Takové výsledky mohou odpovídat jedinci s přístupem ke kvalitní stravě, jako byli například příslušníci šlechty. Byl použit Bayesiánský model k simulaci nejpravděpodobnějšího zastoupení potravních rezervoárů středočeské fauny a flory ze středověku, jaké mohlo vést k výslednému izotopickému složení kalvy. Výsledek neukazuje na významný podíl potravin z vodních zdrojů dostatečný k ovlivnění radiouhlíkového stáří. Infračervená spektroskopie identifikovala, jaké druhy látek byly použity k ošetření kalvy a stehenní kosti. Stáří konzervantů odpovídá období plata kalibrační křivky (17. až 20. století), nemohlo tedy vést k postažení exponátů, ale mohlo by je omladit.

Authors: JOHN, David (Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i.); PACHNEROVÁ BRABCOVÁ, Kateřina (Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i.); SVĚTLÍK, Ivo (Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i.)

Presenter: JOHN, David (Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i.)

Session Classification: Metrologie, měření a přístrojová technika

Track Classification: Metrologie, měření a přístrojová technika